

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun.Chișinău, str.Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355



CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

Nr.

4-35/4-2049

din

09.12.2022

Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău, str.Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al art.261 lit. h) din Codul de Procedură Civilă și art.460 alin. (8) din Codul de Procedură Penală, depusă de către Gherman Ion și Gherman Ala în cadrul examinării cererii de recurs împotriva încheierii Judecătoreiei Chișinău, sediul Centru, emisă la 24 iunie 2022, în cauza civilă nr.25-2022/2022, prin care a fost admis demersul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie privind confirmarea încheierii nr.056-157r/563r/2018 din 17 septembrie 2018 privind transmiterea în proprietate creditorului SRL„Elvitis-Com” 1/3 cotă-parte ideală a bunul imobil cu nr.cadastral _____ amplasat în _____

Anexă: sesizare privind excepția de neconstituționalitate cu anexe pe 38 file.
încheierea Curții de Apel Chișinău din 01.12.2022 pe 3 file.

Judecătorul Curții de Apel Chișinău

Iurie Cotruța



09:35
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2158
"14" 12 2022



Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**A.1. Persoană fizică – Recurent 1****1. Nume: GHERMAN****2. Prenume: ION****5. Reprezentant: Avocat Mișcoi Mihai, BAA”Facultatea de Drept”****Persoană fizică – Recurent 2****1. Nume: GHERMAN****2. Prenume: ALA****5. Reprezentant: Avocat Mișcoi Mihai, BAA”Facultatea de Drept”****A.3. Instanța de judecată****1. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău****2. Judecător/Președintele completului: Iurie Cotruță / Complet de judecată: Olga Cojocar și Denis Bălăbău****4. str. Teilor 4, Chișinău MD-2043****5. Telefonul: (022) 409 – 209 e-mail-ul instanței de judecată: cac@justice.md**

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

De către Colegiul Civil, Comercial și Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău are loc în prezent examinarea în ordine de apel a Încheierii din 24 iunie 2022 emisă de judecătoria Chișinău (sediul Centru), în vederea executării silite de la debitorii Ion Gherman și SRL Penomet Grup în beneficiul creditorului SRL Elvitis Com, a cotei parte din bunul imobil (1/3) ce aparține lui Gherman Ion, conform Titlului executoriu din 25.06.2013 emis în cadrul dosarului penal nr.2008030943, în mărime de 2 522 147,50 lei, format din 1 381 422,05 lei prejudiciu financiar-material cauzat de Gherman Ion în calitate de director al SRL Penomet Grup și 1 140 725,45 lei în calitate de dobânda de întârziere.

Prin intermediul apărătorului lui Gherman Ion, Instanței de fond la nivel de primă instanță, în mod legal, i-a fost comunicat și a fost depus și în formă scrisă DEMERS În vederea scoaterii de pe rol a dosarului de executare prin care i-a fost adus la cunoștință Instanței că admiterea continuării executării urmează a fi blocată și scoasă de pe rol până la soluționarea definitivă a procesului de revizuire a or dosarului penal nr. 2008030943, or dosarul penal nr. 2008030943 nu mai este definitiv și irevocabil, ci este pendinte, fiind întors la faza de urmărire penală, or prin Ordonanta din 26 aprilie 2021 s-a dispus deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal pe cauza penală nr. 2008030943, conform prevederilor art.458 alin.(3) pct.1) Cod de procedură penală, procedură deschisă anume în baza temeiului constatării inexistenței cărorva dătorii ale SRL Penomet Grup și directorul acestei Gherman Ion față de SRL Elvitis Com, ci invers a constatării existenței dătoriiilor creditoriale ale SRL Elvitis Com față de SRL Penomet Grup, formate începând cu anul 2005 și nestinse/neachitate până la zi, fapt definitiv stabilit în cadrul cauzei penale nr. 2016978068 condusă de Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție, prin emiterea a mai multe rapoarte de expertiză în comisie, circumstanțe stabilite definitiv ulterior condamnării lui Gherman Ion în cadrul cauzei penale nr. 2008030943, din care izvorăște Titlul executoriu din 25.06.2013 care și este temei al executării silite în prezent de la Gherman Ion și obiect al judecării la Curtea de Apel. Totodată, în cadrul examinării demersului privind confirmarea încheierii a fost înaintată cerere privind suspendarea procesului în temeiul art. 261 lit. h) **Cod de Procedură Civil.** Însă, cererea privind suspendarea examinării demersului privind confirmarea încheierii executorului judecătoresc a fost respinsă de către instanța de judecată, motivând faptul că revizuirea cauzei penale nu reprezintă în sine o cauză pentru a considera aplicabile prevederile art. 261 lit. h) **din Codul de procedură civilă**, astfel, sintagma de la lit. h) art. 261 din Codul de procedură civilă „cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.”, o considerăm neconstituțională, a cărei constituționalitate urmează a fi examinată de către Curtea Constituțională.

Deja, ulterior Sentinței de condamnare și emiterea Titlului executoriu din 25.06.2013, în cadrul cauzei penale nr.2016978068, în urma investigațiilor petrecute în mod **complet, multilateral, obiectiv și sub toate aspectele a materiului dosarului nr. 1-1385/2012 (dosarul de condamnare a lui Gherman Ion, dosarul penal nr.2008030943)** în coraport cu documentația financiar contabilă primară/justificativă completă a ambilor agenți economici vizați în litigiu – SRL”Elvitis Com” și SRL”Penomet Grup”, a constatărilor organelor abilitate a Statului RM, **fiind astfel soluționată în mod definitiv, clar, întemeiat și necontradictoriu – faptul că SRL “Elvitis Com” și directorul acesteia Vutcăraș Vasile - nu au careva creanțe sau dătorii financiare de recuperat** de la SRL”Penomet Grup” și directorul acestei Gherman Ion, **ci invers, anume SRL”Elvitis Com” / Vutcarăș Vasile au creanțe nestinse față de SRL ”Penomet Grup” / Gherman Ion** care s-au format începând cu anul 2005 și sunt nestinse până la zi.

În consecință, prin *Ordonanța din 26 aprilie 2021* s-a dispus deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal pe cauza penală nr. 2008030943, prin care s-au constatat următoarele, citat **“Documentele prezentate de reprezentanții SRL”Penomet Grup” confirmă faptul că SRL”Elvitis Com” (în persoana lui V. Vutcărău) îi este dator lui SRL”Penomet Grup” (în persoana lui Gherman Ion) și nu invers, prin următoarele expertize**

1. Raportul de expertiză Nr. 34/12/1-R 794 din 26.02.2016 [...]
2. Raportul de expertiză Judiciară Nr. 10/202 din 24 februarie 2016 [...]
3. Raportul de expertiză judiciară Nr. 1082-1083 din 7 octombrie 2016 [...]
4. Raportul de expertiză judiciară Nr. 139 No 26 din 28.04.2017 executat de **Centrul Național Anticorupție, s-a stabilit lipsa oricărei datorii a SRL Penomet Grup/Ion Gherman către SRL Elvitis Com / V.Vutcărău**
5. **Raportului de expertiza judiciara Nr. 11/369 din 15 septembrie 2017 [...] s-a stabilit lipsa oricărei datorii a SRL”Penomet Grup”/Ion Gherman către SRL”Elvitis Com”/V.Vutcărău și s-a stabilit existența datoriei SRL”Elvitis Com” (V.Vutcărău) față de SRL”Penomet Grup” (I.Gherman) în mărime de 149.504.04 lei, și a dobânzii de întârziere în mărime de 453.366 lei [...] astfel s-a reconfirmat datoria SRL”Elvitis Com” (V.Vutcărău) față de SRL”Penomet Grup” (I.Gherman) fiind în mărime de 602.870.00 lei”**

Și prin *Scrisoarea de răspuns din 28 aprilie 2021* nr.7/1-89/20-1161 semnată de Șeful Direcției Juridice al Procuraturii Generale Igor Serbinov a fost reconfirmat faptul că **“prin Ordonanța din 26.04.2021, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Rîșcani, în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, a dispus deschiderea procesului penal nr.2008030943.**

Totodată, prin *Ordonanța din 13.04.2022* emisă de Procuratura mun.Chișinău Oficiul Râșcani în cadrul cauzei penale nr.20170300118, s-a **constatat definitiv**, că **corpurile delictive** - probe de imputare frauduloasă lui Gherman Ion a pretinselor datorii financiare în cadrul dosarului penal nr.2008030943, **în fapt au fost falsificate cu bună știință și rea credință** de către **fals pretinsă parte vătămată** Vutcărău Vasile, director al entității SRL”Elvitis Com”. Or prin *Ordonanța din 13.04.2022*, a fost stabilit faoptul că citat „ **a fost comisă infracțiunea prevăzută de art.361 din Codul Penal**, adică **confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor falseși anume Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare...**”

Astfel, dosarul penal nr.2008030943 nu mai este definitiv și irevocabil or din moment ce este deschisă procedura de revizuire în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, dosarul penal nr.2008030943 este pendinte, iar dat fiind că motivul de revizuire este anume constatarea definitivă a inexistenței cărorva datorii ale SRL Penomet Grup / Ion Gherman față de SRL”Elvitis Com”, prin raționament logico-juridic – în prezent nu pot avea loc careva acțiuni în continuare de executare silită în cadrul dosarului penal nr.2008030943, or pe de o parte asta ar însemna îmbogățire ilicită și fără justă cauză a SRL Elvitis Com, iar pe de altă parte anume în acest sens, și pentru asemeni situații, Legiuitorul a și prevăzut supremația garanției drepturilor patrimoniale consfințite de Constituția Republicii Moldova, prin Legislația organică pusă în executare prin prevederile la art. 458 alin. (1) și art. 460 alin. (8) al Codului de procedură penală.

Astfel, potrivit art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, *Cazurile de revizuire a procesului penal* : (1) **Hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă.**

În ansamblu cu prevederile la *art. 458 alin. (1) CPP*, în vederea punerii în aplicare practică a ideii călăuzitoare a prevederilor la *art. 458 alin. (1) CPP*, de către Legiuitor a fost introdusă și prevederea la *art. 460 alin. (8) Cod de procedură penală, Deschiderea procedurii de revizuire, conform căreia, anume în vederea garantării drepturilor fundamentale garantate de Constituția RM ale revizuienților, pe lângă garanțiile suspendării efectului executoriu pe latură penală, se asigură și garantarea nevătămării pe partea ce ține de executarea laturii civile izvorâte din cauza penală, or a fost prevăzută expres de Legiuitor prevederea de garanție care spune că, citat*

(8) În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire.

Conducându-ne de existența prevederilor garanții ale dreptului fundamental de garantare de către Stat a **proprietății private, drept fundamental consfințit și protejat de Constituție la art.9 alin (1), (2), art. 46 alin (1), (2), art 127 alin (1), (2)**, care urmează a fi puse în acțiune prin Codul de procedură penală la prevederile *art. 458 alin. (1) și art. 460 alin. (8)*, la rândul nostru, la 22 iunie 2022, solicitanții am depus în adresa procurorului care conduce cu procesul de revizuire a dosarului penal nr. 2008030943, *Cerere de solicitare de la Procurorul General a înaintării Demersului de suspendare a executării hotărârii* în limitele cererii de revizuire în conformitate cu prevederile procedure prevăzute de *art. 460 alin. (8) Cod de procedură penală*, care a rămas fără soluționare efectivă legală în conformitate cu prevederile Legiuitorului la *art. 460 alin. (8) CPP*.

La data de 12 august 2022, solicitanții am înaintat Procuraturii Generale, *Demers de solicitare de la Procurorul General a emiterii Demersului de suspendare a executării hotărârii* în limitele cererii de revizuire în conformitate cu prevederile procedure prevăzute de *art. 460 alin. (8) Cod de procedură penală*

Totodată, data fiind incertitudinea creată în vederea responsabilității și a modului practice de punere în aplicare a *art. 460 alin (8)* la speța concretă, solicitanții, ne-am adresat și Comisiei Parlamentare, Comisiei Juridice, numiri și imunități, în vederea obținerii explicațiilor Legiuitorului privitor la interpretarea și modul de punere în aplicare practică a textului prevederii la *art. 460 alin (8) CPP*, la care a fost recepționat Răspunsul din 16.09.2022 al Președintelui Comisiei dna. Olesia STAMATE, prin care ni s-a comunicat că **responsabilitatea de punere în aplicare a prevederii la art. 460 alin (8) CPP, este de competența Procuraturii Generale, .**

Ca urmare a solicitărilor *supra*, a fost recepționat *Răspunsul din 19.10.2022*, a adjunctului Procurorului General interimar, dl. Marcel DIMITRAȘ, prin care ni s-a comunicat că, citat "**Instituția Procuraturii nu poate emite o ordonanță de suspendare a executării hotărârii judecătorești, or, potrivit art. 460 alin (8) Cod de procedură penală, Procurorul General este în drept doar de a înainta un demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire**".

În consecință, la data de 25.10.2022, a fost adresată Procurorului General, *Cerere în temeiul prevederilor art. 460 alin (8) CPP*, cu solicitarea suspendării executării **în suma deplină a Titlului Executoriu din 25.06.2013 în mărime deplină de 2 522 147,50 lei, or anume acestea și sunt limitele cererii de revizuire, cu privire la latura civilă, în sensul art. 460 alin. (8)**, cerere legală care **nu și-a găsit soluționarea efectivă** în vederea protejării dreptului fundamental – dreptul la proprietate a revizuiențului dar și a părților colaterale interesate, membrii familiei Gherman – drepturi consfințite și garantate de Constituția Republicii Moldova.

Subsecvent, dat fiind situația descrisă *supra* asupra speței aflate în prezent în procesul de examinare la Curtea de Apel, în vederea executării silite a cotei părți din bunurile comune a familiei Gherman, se creionează bănuiala rezonabilă că în prezent, la faza examinării dosarului de executare silită în ordine de Apel, **există deja riscul imitent major**, prin care va fi afectat direct dreptul Constituțional fundamental al solicitanților – dreptul la proprietate, **situație prejudiciabilă** izvorâtă din sintagmele incerte și inexacte ale textului prevederilor garanții prevăzute de Legiuitor la *art. 460 alin (8)*, sintagme care fac prevederea legală la *art. 460 alin (8)* – **imprevizibilă, neclară și inexactă și crează circumstanțe de tratament diferential și discriminatoriu**.

Or, sintagmele din alin. (8) ale art. 460 CPP, care sunt contestate prin prezenta Sesizare, dacă vor fi lăsate fără modificările ridicate spre analiză, vor genera **interpretări arbitrare, diferite de ideea Legiuitorului și imprevizibile, cu riscul de tratament și interpretare (înțeleger) diferențială de către factorii subiectivi a varii autorități**, în virtutea cognitiv-subiectivă și imaginativă individual, dat fiind textul inexact și neclar al prevederii, care la moment în speța dată rezultă în interpretări diferite, dar și defavorabile reclamantului/revizuientului, în materie de protejare a dreptului fundamental asupra proprietății private consfințit de Constituția Republicii Moldova iar inexactitatea și imprevizibilitatea textului prevederii la *art. 460 alin (8)* permitere în continuare pe de o parte îmbogățirea fără justă cauză a entității SRL Elvitis Com, iar pe de altă parte vătămarea dreptului la proprietate privată a lui Gherman Ion, și a membrilor familiei, care dețin bunuri în devălmășie și prin succesoriat, toate drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, **la art. 9 alin (1), (2), art. 46 alin (1), (2), art 127 alin (1), (2) din Constituție**, prevederi supreme care urmează a fi puse în acțiune prin Codul de procedură penală la prevederile *art. 460 alin. (8)*, în vederea garantării acestor drepturi și punerii Constituției în aplicare practică prin Legislație organică exactă și în spiritul Legii Supreme, adică în interesul suprem al drepturilor fundamentale ale omului.

C. Obiectul sesizării

Prezenta Sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității, în sensul corespunderii cu articolele 4, 9, 20, 46, 54 și 127 din Constituția Republicii Moldova, a prevederilor **alin.(8) art.460 din Codul de procedură penală, în coraborare cu prevederile la alin.(1) art.458 din același cod, și art. 261 lit. h din Codul de procedură civilă** care sunt imprevizibile și doar la general stabilesc reguli abstracte și neclare, nu specifică și nu stabilesc expres și previzibil modul, condițiile și persoanele exacte ce se fac responsabile de punere în aplicare practică, reală și efectivă a prevederii legale în vederea garantării dreptului la proprietate private – consfințit și garantat de Constituția Republicii Moldova.

Or, în prezent, instanța de Apel urmează să aplice prevederile contestate la suspendarea procesului civil, considerând această normă legală ca fiind contrară **prevederilor art. art. 4, 9, 20, 46, 54 și 127 din Constituție, inter alia**, contrară și prevederilor art. 4 alin. (2) din Constituție combinat cu art. 6 și 13 din CEDO, ridicăm prezenta excepția de neconstituționalitate în vederea verificării de către Curtea Constituțională a constituționalității sintagmei **“În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire.”** prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei **”cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe”** prevăzute de **art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă**.

Conform alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală, “ În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire. ”

Totodată, potrivit art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, Cazurile de revizuire a procesului penal (1) Hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă.

Astfel considerăm că prevederile *art. 460 alin (8)* Cod de procedură penală sunt neconstituționale din motivul că contravin art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova, în același timp contravin articolului 1 “*Protecția proprietății*” al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dar și totodată nici nu coraborează cu prevederile la alin.(1) art.458 ale aceluiași cod, în asigurarea implementării efective a căruia a fost introduse și prevăzute de Legiuitor.

În virtutea logicii și spiritului prevederii legale la *art. 460 alin (8)*, textul acesteia, în sensul corespunderii cu articolele 4, 9, 20, 46, 54 și 127 din Constituția Republicii Moldova dar și în vederea colaborării cu prevederile la art. 458 alin (1) CPP, se creionează că ideea călăuzitoare a Legiuitorului care a stat la baza prevederii vizate, a fost următoarea, că - **La deschiderea procedurii de revizuire, pe tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General emite ordonanță de suspendare a executării hotărârii atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă în limitele cererii de revizuire, până la soluționarea definitivă.**

Prin urmare, se constată următoarele:

- Nu există practică judiciară, privitor la modul de punere în aplicare anume pe latură civilă a prevederilor la *art. 460 alin (8) CPP*, care ar garanta securitatea raporturilor juridice și un model de referință clar al Curții Supreme de Justiție care ar servi călăuză instanțelor inferioare și organului procuraturii,

- Textul la *art. 460 alin (8) CPP*, este unul imprevizibil, inexact și neclar, care este generator de interpretări aleatorii și abordări cu tratament diferential și discriminatoriu, este un text care nu garantează o aplicare practică reală, efectivă și uniformă a prevederii garanție la *art. 460 alin (8) CPP*

- Există incertitudine rezonabilă privind constituționalitatea textului la *art. 460 alin (8) CPP*

- **ÎN CONSECINȚĂ DIRECTĂ**, prevederile contestate privind neconstituționalitatea textului la *art. 460 alin (8) CPP* **urmează a fi aplicate direct la soluționarea speței prezente de sistare/blocare/stopare a executării silite în circumstanțe în care este just și cert stabilit că debitorul în realitate nu este debitor, ci este creditorul, prin urmare nu mai are careva obligațiuni financiar-patrimoniale, iar creditorul nu mai are temeii factologic real de a impune executarea cărorva bunuri/finanțe în interesul său prin intermediul executorilor, circumstanță prevăzută anume pentru asemeni situații de Legiuitor la art. 460 alin (8),** text al prevederii care urmează a fi în mod obligator dedat controlului constituționalității, or **Litera legii** din prevederea la *art. 460 alin (8) CPP*, este în contradicție atît cu **Logica Legii**, și anume că este o prevedere care este menită să suspende/sisteze un proces de executare a unei hotărâri care este în process de revizuire anume în vederea garantării drepturilor fundamentale garantate de Constituție, dar totodată **Litera legii** din prevederea la *art. 460 alin (8) CPP* este în contradicție și cu

Spiritul Legii, care trebuie să fie o prevedere imperativă, care ordonă, care se impune ca o necesitate absolută, și care este menită să fi una generatoare de efecte practice de garantare a drepturilor fundamentale ale omului, puse în aplicare în mod obligatoriu, ci nu o prevedere arbitrară sau facultativă, cu un text care generează interpretări diferite, arbitrară, neuniformă, care este producător a **riscului de survenire a unui tratament diferențial și discriminatoriu**, ceea ce face o **prevedere legală - neconstituțională**.

Și potrivit Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, **care stabilesc și cadrul procedural ...** felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o **procedură clară, previzibilă, transparentă și conformă cu cerințele legale naționale ale Statului și CEDO**, iar textul prevederii alin (8) al art 460 CPP, nu corespunde acestor cerințe, nu oferă garanții în mod imperativ, nu este previzibil, nu este aliniat cu Spiritul Legii, nu corespunde Logicii legii și nu garantează în mod expres drepturile fundamentale ale Cetățenilor garantate prin Constituția Republicii Moldova la art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova și contravine logicii și spiritului la articolul 1 "*Protecția proprietății*" al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin urmare, sintagmele din lit. h) a art. 261 din CPC și alin. (8) ale art. 460 CPP, dacă vor fi lăsate fără modificările ridicate spre analiză, vor genera **interpretări arbitrare, diferite de idea Legiutorului și imprevizibile, cu riscul de tratament și interpretare (înțelegere) diferențială de către factorii subiectivi a varii autorități**, în virtutea cognitiv-subiectivă și imaginativă individual, dat fiind textul inexact și neclar al prevederii, care la moment în speța dată rezultă în interpretări diferite, dar și defavorabile reclamantului/revizuientului, în materie de protejare a dreptului fundamental asupra proprietății private consfințit de Constituția Republicii Moldova iar inexactitatea și imprevizibilitatea textului prevederii la *art. 460 alin (8)* permitere în continuare pe de o parte îmbogățirea fără justă cauză a entității SRL Elvitis Com, iar pe de altă parte vătămarea dreptului la proprietate privată a lui Gherman Ion, și a membrilor familiei, care dețin bunuri în devălmășie și prin succesariat, toate drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, **la art. 9 alin (1), (2), art. 46 alin (1), (2), art 127 alin (1), (2) din Constituție**, prevederi supreme care urmează a fi puse în acțiune prin Codul de procedură penală la prevederile *art. 460 alin. (8)*, în vederea garantării acestor drepturi și punerii Constituției în aplicare practică prin Legislație organică exactă și în spiritul Legii Supreme, adică în interesul suprem al drepturilor fundamentale ale omului.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Ab initio, suspunem atenției instanței că pornind de la preeminența dreptului și de la principiul accesului liber la justiție strâns legat de dreptul la apărare și de dreptul la un proces echitabil, bazându-ne pe prevederile art. 4 alin. (2) și 135 din Constituția RM, art. 6 din CEDO și jurisprudența CtEDO, inclusiv Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție*, considerând în același timp că sintagma “ în tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire. ” prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei “ **cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe**” prevăzute de art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă presupune o ingerință nejustificată în dreptul fundamental al omului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO și dreptul la proprietate prevăzut la art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO.

Potrivit art. 20 și 21 din Constituție, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție. Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.*

Textul alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală, “ ***În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire.*** ” în sensul atribuit acestuia de Legiuitor prin prisma logicii și a spiritului legii este că la deschiderea procedurii de revizuire, în vederea respectării drepturilor fundamentale garantate de Constituție, **pe tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General emite ordonanță de suspendare a executării hotărârii atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă în limitele cererii de revizuire, pînă la soluționarea definitive, anume pentru a nu fi lezate drepturile fundamentale ale cetățenilor.**

În speța concretă, se dovedește, că atunci cînd la prevederile teoretice ale *alin (8) art 460 CPP*, s-a ajuns prin o situație practică, în speța concretă a căreia s-a constatat că urmează a fi suspendată procedura de executare silită pe latura civilă, fiind stabilit că de fapt nu există careva datorii sau prejudicii de recuperat în favoarea presupusului creditor/fals pretinsă parte vătămată care a falsificat probele de imputare frauduloasă a chipurile datoriilor, faptă prejudiciabilă în urma căreia a și fost obținut ***Titlul executoriu din 25.06.2013*** în baza căruia și are loc executarea silită prin prezenta cauză aflată pe rol la Curtea de Apel Chișinău - textul deficitar imprevizibil al prevederii (litera legii) este interpretat deficitar, diferit și defavorabil de către autoritățile ce îl pun în aplicare, anume din motiv că textul acestuia este neconstituțional și **încalcă dreptul fundamental consfințit de Constituție – Garantarea dreptului la proprietate privată.**

Or, Legea Supremă, prin art. 46 alin (1), (2) din Constituția Republicii Moldova, garantează dreptul la proprietate private și protecția acestuia și prin conținutul său exclude orice posibilitate de vătămare a acestui drept, or este stabilit expres că dreptul la proprietatea privată **este garantat de Stat și nimeni nu poate fi expropriat.**

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.
 (2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

Și prin art. 127 alin (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, Statul ocrotește proprietatea privată și garantează realizarea dreptului de proprietate în toate formele sale.

Articolul 127

Proprietatea

- (1) Statul ocrotește proprietatea.
 (2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

Garantarea dreptului la proprietate privată, trebuie să fie exprimat prin deziderate imperative, obligatorii, garantante și absolute, exacte și neinterpretabile dublu în textele legii, pentru a fi în Spiritul Legii Supreme și pentru a nu încălca garanțiile prevăzute expres la art.4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova. Din textul alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală, reiese că prevederea nu garantează în mod imperativ dreptul la proprietate privată, prin urmare este în contradicție directă atât cu prevederile la art.46 alin (1), (2) din Constituția Republicii Moldova care indică direct că dreptul la proprietatea privată este garantat de Stat și nimeni nu poate fi expropriat, este în contradicție directă cu prevederile la art. 127 alin (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova care garantează în mod imperativ de către Stat a ocrotetirii proprietății private , dar este și în contradicție cu prevederile la art. 4, art. 9, art.20 și art.54 din Constituția Republicii Moldova și mai și contravine logicii și spiritului imperativ și obligatoriu, garantant și absolut la articolul 1 "Protecția proprietății" al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Potrivit lit. a) alin. (1) art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Iar în conformitate cu pct. 3 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 13.02.2001 „Pentru controlul constituționalității prevederilor art. 82 și art. 223 din Codul de procedură penală”, Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.

Într-o altă ordine de idei, învedereăm că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Hotărârea Curții Constituționale nr. 36 din 05.12.2013 privind interpretarea art. 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova, (Sesizările nr. 8b/2013 și 41b/2013), § 91), orice control de constituționalitate sau orice interpretare urmează a avea în vedere nu doar textul Constituției, ci și principiile constituționale din blocul de constituționalitate.

Reieșind din chintesența prevederilor art. art. 4 alin. (2), 20, 26, 54 din Constituția RM, art. art. 1, 6, 13 și 17 din CEDO, preambulul CEDO, precum și a jurisprudenței CtEDO, care luate toate împreună constituie parte a întregului bloc (corp) constituțional al Republicii Moldova, se reține că:

- orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngredi accesul la justiție (art. 20 din Constituție);

- dreptul la apărare este garantat. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale (art. 26 alin. (1) și (2) din Constituție); În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului (art. 54 alin. (1) din Constituție);

- Înaltele Părți Contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Titlul I al prezentei Convenții (art. 1 din CEDO).

- orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil [...] de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege [...] care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa (art. 6 § 1 CEDO);

- orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale (art. 13 CEDO);

- nici o dispoziție din CEDO nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de CEDO, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție (art. 17 din CEDO);

- statele semnatare a CEDO, membre a Consiliului Europei, au obligația de recunoaștere și aplicare universală și efectivă a drepturilor, de respect al libertății și de preeminență a dreptului, de apărare și dezvoltare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, de asigurare și garantare a posibilității ca, orice persoană să-și poată realiza practic și efectiv drepturile și libertățile (Preambulul CEDO, Cauza Sergey Zolotukhin versus Federația Rusă, Hotărârea Marei Camere a CtEDO din 10.02.2009, paragraful 80-81 etc.).

Prin urmare, întru asigurarea unei soluții constituționale asupra incidentului de constituționalitate ce vizează prevederile alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă, pe cale de excepție, recurgem la prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a acestei prevederi legale.

Într-o altă ordine de idei, este de remarcat și faptul că, calitatea legii este apreciată atât prin prisma exigențelor de accesibilitate, previzibilitate și claritate, criterii care permit efectiv realizarea preeminenței dreptului (a se vedea în acest sens și explicațiile Curții Constituționale

expuse în Hotărârea nr. 26 din 23.11.2010 *asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală, §-10*), **cât și prin prisma scopului consfințit în preambulul CEDO**, potrivit căruia: Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei, considerând Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, considerând că scopul acestei declarații este **recunoașterea și aplicarea universală și efectivă a drepturilor pe care ea le enunță**, considerând că scopul Consiliului Europei este realizarea unei uniuni mai strânse între membrii săi și că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este **apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, reafirmând atașamentul lor profund față de aceste **libertăți fundamentale care constituie temelia însăși a justiției și a păcii în lume și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun drepturilor omului din care acestea decurg**, hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene **animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de preeminență a dreptului**, să ia primele măsuri pentru garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra semnării și respectării CEDO.

De aici rezultă că, **statul Republica Moldova asumându-și angajamentele enunțate, urmează să adopte legi calitative care să asigure efectiv realizarea drepturilor și libertăților fundamentale, și să nu admită careva ingerințe în acestea**, iar atunci **când legiuitorul încalcă asemenea principii, Curtea Constituțională în virtutea atribuțiilor conferite de Constituție și de alte legi, la sesizare pe cale de excepție, urmează să declare neconstituțională prevederea contestată și să ofere soluții constituționale cu caracter universal problemei de drept cu care a fost sesizată**, întru asigurarea respectării catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.

În conformitate cu prevederile paragrafului 54 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 *pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova*, „***Excepția de neconstituționalitate este mijlocul de apărare, prin care partea chemată în fața unei instanțe de judecată invocă neconstituționalitatea unei norme legale. Excepția de neconstituționalitate, cu particularitățile sale, reprezintă un mijloc de acces indirect al persoanelor la instanța de contencios constituțional prin intermediul instanței de judecată***”.

Conform paragrafului 62 a Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, „***Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace***”.

La paragraful 63 din aceeași Hotărâre, „***Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune eo ipso prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înlăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională***”.

În acest context, la paragraful 64 „***Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale***”.

Totodată, potrivit paragrafului 77 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, Curtea menționează că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată de către:

- (1) *Instanța de judecată* din oficiu, care respectând principiul supremației Constituției, nu este în drept să aplice o normă în privința căreia există incertitudini de constituționalitate;
- (2) *Părțile în proces, inclusiv reprezentanții acestora*, drepturile și interesele cărora pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.

Astfel, potrivit paragrafului 79 din aceeași Hotărâre, Curtea menționează că, **controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.** Curtea la paragraful 80, reține că **dreptul de acces al cetățeanului prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitatea Curții Constituționale, în calitatea sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legiuitoare cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.**

Potrivit paragrafului 82 din Hotărârea nominalizată, *Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:*

- (1) **Obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;**
- (2) **Excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;**
- (3) **Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;**
- (4) **Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.**

Curtea reține la paragraful 83, că verificarea constituționalității normelor contestate **constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.** Astfel **judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale,** decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Totodată este de remarcat că, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, **Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.**

În această ordine de idei, se reține faptul că, norma vizată, și anume alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă, **constituie obiectul controlului constituționalității** prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM și paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, iar **excepția de neconstituționalitate este ridicată de Gherman Ion și Gherman Ala care sunt părți în proces.**

Totodată, se relevă că nu există o Hotărâre anterioară a Curții Constituționale a RM ce ar fi avut ca obiect de examinare prevederile contestate.

La fel, se constată că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, **sesizarea respectivă întrunește condiția că norma respectivă poate fi supusă**

controlului constituționalității, or aceste chestiuni au tangență directă cu soluționarea cauzei inclusiv prin prisma problemelor de drept respective, dat fiind faptul că instanța urmează să o aplice.

În același sens se reține că, în conformitate cu paragraful 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, **în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului.** Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.

Curtea reține la paragraful 86 și 87 din Hotărârea respectivă că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței de judecată. Având în vedere cele menționate, **orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât putere, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.**

În conchidere reiterăm că, potrivit art. 7 din Constituție, *Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.*

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

În urma celor invocate *supra (reieșind din speța cazului concret judecat în instanță)*, considerăm că prevederile: *art. 261 lit. h) Cod de Procedură Civil „cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.”*, - sunt neconstituționale din motivul că contravin art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova, și anume în cazul dat, în litigiu de executare - contravin articolului 1 *“Protecția proprietății”* al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale or nu este clar cum anume este garantat și realizat în mod imperativ dreptul la proprietate privată consfințit de Constituție, deoarece o eroare gravă judecătorească (condamnarea definitivă și irevocabilă a unei persoane nevinovate în baza documentelor falsificate și pentru datorii inexistente – temei legal de deschidere a procesului de revizuire în speța concretă dată) nu mai poate produce efecte în continuare, efectele prejudiciabile care urmează a fi blocate imediat din momentul descoperirii și constatării a circumstanțelor ce crează suspiciuni și dubii iminente - asupra unui act juridic emis anterior (Sentința de condamnare).

Tot odată, considerăm că și prevederile: *art. 460 alin (8) Cod de procedură penală* - tot sunt neconstituționale din motivul că contravin art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova, în același timp contravin articolului 1 *“Protecția proprietății”* al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dar și totodată nici nu coraborează cu prevederile la alin.(1) art.458 ale aceluiași cod, în asigurarea implementării efective a căruia a fost introduse și prevăzute de Legiuitor – și sunt prevederi care în mod logic urmează a fi aplicate la speța data, prin coraborarea prevederilor de procedură între codul de procedură civilă și codul de procedură penală, ca un tot întreg, în ansamblu, or executarea civilă în prezent izvorăște

anume din un process penal care se supune regulilor de procedură penală, prin umrare – în cazul dat – este cazul de a analiza efectul juridic al ambelor prevederi – prin coraborare, și în vederea aplicării la speța dată – în vederea garantării drepturilor fundamentale garantate de Constituția RM, or la momentul dat continuarea executării – ar echivala cu desproprietărire ilegală și nerespectarea de către Stat a drepturilor fundamentale de proprietate.

Or, în primul rând considerăm că prin sintagmele imprevizibile, insuficient și neclar formulate din textul prevederii alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală, se crează o situație prejudiciabilă, defavorabilă și de incertitudine juridică, or nu este clar cum anume este garantat și realizat în mod imperativ dreptul la proprietate privată consfințit de Constituție în procedura de revizuire pe latura civilă, și nu este clar cum anume este realizată în practică procedura în vederea garantării drepturilor fundamentale garantate de Constituție în ceea ce privește proprietatea privată, or

- în primul rând sintagma “*Procurorul General este în drept*” – nu reprezintă o exprimată în acțiune, ci este ca și cum facultativă – deci nsintagma nu reprezintă o garanție, ci lasă spațiu de manevră pentru a fi interpretată arbitrar, subiectiv și imprevizibil, inclusiv creându-se premise pentru un tratament diferențial și prin urmare discriminator, fapt interzis de CEDO. Ba mai mult nu este indicat expres cine anume informează Procurorul General și prin care mod procedural este realizată intervenția Procurorului General în vederea realizării prevederilor.
- în al doilea rând sintagma “*de a înainta demers de suspendare*” – nu reflectă o realitate procedurală exprimată în acțiune, or Demersul nu are putere executorie, ci doar o **Ordonanță de suspendare** emisă în acest sens ar putea garanta punerea în aplicare practică a prevederii legale garanție. Ba mai mult, sintagma “*de a înainta*” – nu are un destinatar procedural exact.
- în al treilea rând în vederea coraborării cu prevederile guvernatoare a procedurii de revizuire prevăzute la art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, în prevederile la alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală - lipsește integral sintagma “*atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă.*” – deci iarăși nu reflectă o realitate procedurală exprimată în acțiune, or potrivit art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, *Cazurile de revizuire a procesului penal (1) Hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atît cu privire la latura penală, cît și cu privire la latura civilă*”, iar acest deziderat nu își are reflectarea în textul prevederii la art 460 alin (8).

Totodată, Procurorul General, în mod logic, și în spiritul legii, ar fi obligat, în vederea garantării dreptului fundamental – dreptului la proprietate privată, dar și prin prisma circumstanțelor stabilite de fapt vizate *supra* în partea descriptivă, să emită o Ordonanță de suspendare cu privire la suspendarea executării hotărârii cu privier la latura civilă survenită în cadrul dosarului penal nr. 2008030943.

Totuși dat fiind că textul legii la art 460 alin (8) este imprevizibil și neclar, acest lucru nu se întâmplă în practică, și anume astfel este vătămat dreptul fundamental garantat de Constituție – Dreptul la proprietate privată.

Considerăm că în mod ideal și universal aplicabil, textul alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală,

În loc de textul / sintagma integrală - “*În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire.*”

Ar trebui în mod integral să sune astfel - “*În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General emite ordonanță de suspendare a executării hotărârii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă în limitele cererii de revizuire, care are efect până la soluționarea definitivă a procedurii de revizuire în Instanța de judecată*”, or considerăm că anume un astfel de text ar garanta în mod universal că nu pot fi lezate drepturile fundamentale ale cetățenilor, atât sub aspect penal cât și sub aspect al executării părții civile și nu sunt create premise de tratament diferențial și discriminatoriu.

Or, o condiție primordială pentru existența posibilităților de survenire a tratamentului diferentiat o reprezintă anume caracterul imprevizibil al interpretării textului legii (buchiei/literei legii), ceea ce poate crea aducea atingerii drepturilor fundamentale prevăzute Constituție, în cazul dat pentru speța data – dreptul la proprietate privată.

Astfel considerăm în mod întemeiat că textul imprevizibil al prevederii la *art 460 alin (8) CPP* - reprezintă o ingerință în Constituția Republicii Moldova, știrbește din imperativitatea acțiunii și la impunerea unui anumit comportament de către Procuratură și Instanțele de Judecată, care să garanteze drepturile fundamentale invocate *supra*.

Or, prin executarea silită are loc transmiterea nejustificată a dreptului de proprietate a bunurilor ce aparțin lui Gherman Ion, dar și membrilor de familie, în interesul unei entități care nu mai are teme de a solicita aceste acțiuni de trecere a dreptului de posesie asupra proprietății private, or în prezent acreditarea procedurii de executare de către Colegiul de Apel, ar reprezenta îmbogățirea fără justă cauză a SRL Elvitis Com, și desproprietărea neîntemeiată a lui Gherman Ion, anume din motiv că prevederile la alin.(8) al art.460 Cod de procedură penală sunt **neconstituționale, or sunt imprevizibile, nu sunt imperative în vederea respectării dreptului la proprietate privată garantat de Constituția Republicii Moldova în mod obligator**, ci sunt ca și cum facultative și opționale, ceea ce este în contradicție fundamentală cu Logica și Spiritul acestei prevederi legale, și contravine prevederilor art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova, în același timp contravin articolului 1 “*Protecția proprietății*” al Protocolului adițional nr.1 la Convenția pentru Apărarea drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dar și totodată nici nu coraborează cu prevederile la alin.(1) art.458 ale aceluiași cod, în asigurarea implementării efective a căruia a fost introduse și prevăzute de Legiuitor.

Prin urmare consideram că este **absolut aplicabil** la Sesizarea prezentă **temeiul de ridicare a excepției de neconstituționalitate a textului integral al prevederii la art 460 alin (8) CPP**, or prin textul imprevizibil al prevederii este lezat dreptul fundamental – dreptul la proprietate privată, drept garantate de Constituția Republicii Moldova, prin urmare considerăm textul prevederii neconstituțional și oportună situația ca Curtea Constituțională să se expună asupra celor invocate prin prezenta Sesizare, fiind solicitări deosebit de importante atât pentru prezenta speță, în vederea soluționării corecte și echitabile, în conformitate cu Legi care sunt întocmite în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, și în Spiritul Legii Supreme cât și pentru a nu fi lezate în continuare drepturile fundamentale ale cetățenilor și în alte spețe similare pe viitor, de aceea considerăm necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate

formulate prin prezenta Sesizare și în baza prezentei spețe – una reprezentativă, bine documentată și care poate servi temei de practică judiciară pe viitor și în alte situații similare, în vederea creării unui precedent juridic calitativ, la care să se poată face referință pe viitor în jurisprudența Republicii Moldova.

Totodată, în mod suplimentar, considerăm oportum la caz sublinierea faptului că Curtea Constituțională, luînd în vedere dispozițiile art.31 alin.(1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, în §3 a hotărîrii sale nr.7 din 13.02. 2001 pentru controlul constituționalității art.82 și art.223 din Codul de procedură penală a statuat că *“Curtea Constituțională exercită nu numai controlul constituționalității actelor normative contestate, dar examinează și sensul atribuit acestora în practica aplicării lor de către organele de drept.”*

Or, potrivit art.53 alin.(2) din Constituție, Statul R.Moldova răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate pentru erorile săvîrșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești. În temeiul acestor prevederi a fost instituit un mecanism pentru repararea prejudiciului cauzat persoanei în urma tragerii ilegale la răspundere penală și condamnării ilegale, i.e. Legea nr.1545 din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În consecință, la toate cele expuse *supra*, considerăm că textul curent al prevederii la art. 460 alin (8) CPP, în redacția curentă, **este unul care nu garantează dreptul la proprietate privată** – deci este un text în contradicție cu prevederile Constituției la **art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova** – articole care în cumul **garantează în obligator dreptul la proprietate privată și protecția acestuia de către Stat** – iar faptul că textul este imprevizibil, și permite interpretări diferențiale și este unul care generează tratament discriminatoriu, fapt care în practică - ne împiedică sistarea procesului de executare silită a unor datorii stabilit în prezent ca fiind de fapt inexistente, fapt dovedit prin prezenta Speță, prin urmare textul curent al prevederii este în contradicție directă cu garanțiile Constituționale garantate de Stat prin prevederile la **art. 4, art. 9, art.20, art.46, art.54 și art.127 din Constituția Republicii Moldova** și prin urmare este unul neconstituțional, or încalcă dreptul fundamental – **dreptul la proprietate privată** consfințit în Legea Supremă - drept fundamental garantat în mod imperativ prin **art.46 și art.127 din Constituția Republicii Moldova**

Or, potrivit DCC nr. 45 din 18.05.2020, §27 - **Curtea nu poate examina, prin prisma Constituției, dacă autoritățile interpretează și aplică corect legile. Anume din acest motiv - Curtea urmează să se asigure că textul legii este exact și clar stipulate, pe înțelegerea tuturor participanților pe process, și răspunde efectiv garanțiilor Constituționale de protecție și garantare de Stat a drepturilor Constituționale fundamentale, în sensul protecției cărora a și fost instituită norma, în cazul dat – protecția dreptului fundamental la proprietate privată.**

Or, interpretarea diferită, diferențială sau imprevizibilă a normei sus-invocate, în sensul reținut de Legiuitor, este inadmisibilă, deoarece contravine principiului garantării de către autoritățile responsabile a dreptului fundamental la proprietate privată garantat **prin art.46 și art.127 din Constituția Republicii Moldova**. Totodată se constată că textul normei art. 460 alin (8) este unul care poate fi interpretat dificatar, și diferit, imprevizibil - inclusiv în defavoarea cetățenului.

Potrivit DCC nr. 60 din 09.06.2020, § 28, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. **De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia – faptă ce reiese direct și urmează a fi aplicată în speța prezentă, orîn primul rând autorii vor beneficia de dreptate și echitate prevăzută de Lege, iar Statul va fi scutit de răspundere patrimonială pe viitor, inclusiv textul corectat va servi claritate pe viitor în alte cazuri similare.**

Totodată, atragem atenția Curții, că potrivit DCC nr. 133 din 5.12.2019, § 23 și DCC nr. 136 din 9.12.2019, § 27, Curtea a stabilit că odată ce excepția de neconstituționalitate reprezintă o problemă juridică **a cărei rezolvare trebuie să precedă soluționarea litigiului de care este legată**, aplicabilitatea și pertinența normei contestate pentru soluționarea litigiului principal **constituie condiții esențiale pentru admisibilitatea sesizării** - or, soluționarea neconstituționalității prevederilor la art. 460 alin (8) CPP, precede soluționarea legală a litigiului de executare silită a Titlului executoriu din 25.06.2013, or textul prevederii în redacția curentă, dacă va fi lăsat neverificat la constituționalitate și nemodificat în așa mod încât să corespundă **Logicii și Spiritului instituit de Legiuitor la prevedere**, în sensul garantării de către prevedere, în mod imperativ și obligator a dreptului fundamental – **dreptul la proprietate privată**, consfințit de Constituție prin **art.46 și art.127 – va permite în continuare** pe de o parte îmbogățirea fără justă cauză a entității SRL Elvitis Com, iar pe de altă parte vătămarea dreptului la proprietate privată a lui Gherman Ion, și a membrilor familiei, care dețin bunuri în devălmășie și prin succesoriat, toate drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, **la art. 9 alin (1), (2), art. 46 alin (1), (2), art 127 alin (1), (2) din Constituție**, prevederi supreme care urmează a fi puse în acțiune prin Codul de procedură penală la prevederile *art. 460 alin. (8)*, în vederea garantării acestor drepturi și punerii Constituției în aplicare practică prin Legislație organică exactă și în spiritul Legii Supreme, adică în interesul suprem al drepturilor fundamentale ale omului.

F. Lista documentelor relevante

Copiile documentelor anexate:

- a) Ordonanța din 26.04.2021 privind deschiderea procedurii de revizuire a procesului penal nr. 2008030943
- b) Scrisoare nr. 7/1-89/20-1161 din 28.04.2021 a Procuror Șef a direcției judiciare Igor Serbinov
- c) Ordonanța din 13.04.2022 privind stabilirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod Penal de falsificare a corpurilor delictive în cauza penală nr. 2008030943
- d) Ordonanța din 29.04.2016 privind începerea urmăririi penale nr. 2016978068 a Procuraturii Anticorupție
- e) Cerere din 22.06.2022 Nr. 3603 de solictare de punere în aplicare a art 460 alin (8) CPP
- f) Adresarea din 24.08.2022 către Comisia Parlamentară privitor la punerea în aplicare a art 460 alin (8) CPP
- g) Răspuns din 16.09.2022 a Comisiei Juridice numiri și inunități
- h) Demers din 12.08.2022 Nr. 2534 către Procuratura Generală privind punerea în aplicare a art 460 alin (8) CPP
- i) Răspuns nr. 17-89/20-2141 din 19.10.2022 a Adjunctului Procurorului General interimar
- j) Cerere din 25.10.2022 Nr. 3218 către Procuratura Generală privind punerea în aplicare a art 460 alin (8) CPP.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și veridice.

Locul: mun.Chișinău

Data: “_24_” noiembrie 2022

GHERMAN ION



(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

GHERMAN ALA



(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎNCHEIERE

01 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău
În componența sa:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iurie Cotruță
Olga Cojocaru și Denis Băbălău

Examinînd fără participarea părților cererea înaintată de Gherman Ion și Gherman Ala privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă în cadrul examinării cererii de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 24 iunie 2022, în cauza civilă nr.25-2022/2022, prin care a fost admis demersul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie privind confirmarea încheierii nr.056-157r/563r/2018 din 17 septembrie 2018 privind transmiterea în proprietate creditorului SRL „Elvitis-Com” 1/3 cotă-parte ideală a bunul imobil cu nr.cadastral 0100424.128.01.001, amplasat în mun.Chișinău, str.N.Dimo, 1/1, după expunerea esenței cauzei de către judecătorul - raportor Iurie Cotruță, a

c o n s t a t a t :

La 02 octombrie 2018 executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie a înaintat în instanță un demers cu privire la confirmarea încheierii nr. 056-157r/563r/2018 din 17 septembrie 2018 privind transmiterea bunului în proprietatea creditorului.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă la 24 iunie 2022, s-a admis demersul executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie.

S-a confirmat încheierea executorului judecătoresc Bănărescu Anatolie nr.056-157r/563r/2018 din 17 septembrie 2018 privind transmiterea în proprietatea creditorului SRL „Elvitis-Com”, c/f 1002600042719, a bunului imobil nevândut la licitație publică și anume, bunul imobil 1/3 cotă-parte ideală din încăperea nelocativă cu suprafața de 79,9 m², identificat prin nr. cadastral

debitorului Gherman Ion Vasile, născut la

stabilit la licitație publică în sumă de – 223322 lei.

S-a anulat interdicțiile aplicate în privința bunului imobil – 1/3 cotă-parte ideală din încăperea nelocativă cu suprafața de 79,9 m², identificat prin nr. cadastral

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, la 07 iulie 2022, în termen legal, Gherman Ion și Gherman Ala au declarat recurs, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe cu scoaterea de pe rol a dosarului de executare silită.

La 24 noiembrie 2022, Gherman Ion și Gherman Ala au depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate conform Constituției RM art. 135 alin 1 lit. a), în vederea verificării constituționalității sintagmei „în tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a

înainta demers de suspendare a executării hotărârii în limitele cererii de revizuire” prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei „cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe” prevăzute de art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă, care nu au constituit obiectul controlului constituționalității până în prezent.

Relevă că prevederile contestate privind neconstituționalitatea textului la art. 460 alin (8) CPP urmează a fi aplicate direct la soluționarea speței prezente de sistare/blocare/stopare a executării silite în circumstanțe în care este just și cert stabilit că debitorul în realitate nu este debitor, ci este creditorul, prin urmare nu mai are careva obligațiuni financiar-patrimotiale, iar creditorul nu mai are temeii factologic real de a impune executarea cărorva bunuri/finanțe în interesul său prin intermediul executorilor. Circumstanță prevăzută anume pentru asemeni situații de Legiuitor la art. 460 alin.8) CPP, text al prevederii care urmează a fi în mod obligator dat controlului constituționalității, or litera legii din prevederea la art. 460 alin. (8) CPP, este în contradicție atât cu Logica Legii, și anume că este o prevedere care este menită să suspende/sisteze un proces de executare a unei hotărâri care este în proces de revizuire anume în vederea garantării drepturilor fundamentale garantate de Constituție, dar totodată litera legii din prevederea la art. 460 alin (8) CPP este în contradicție și cu spiritul Legii, care trebuie să fie o prevedere imperativă, care ordonă, care se impune ca o necesitate absolută, și care este menită să fie una generatoare de efecte practice de garantare a drepturilor fundamentale ale omului, puse în aplicare în mod obligatoriu, ci nu o prevedere arbitrară sau facultativă, cu un text care generează interpretări diferite, arbitrare, neuniforme, care este producător a riscului de survenire a unui tratament diferențial și discriminatoriu, ceea ce face o prevedere legală – neconstituțională.

Prin sesizarea sa de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Debitorii accentuează următoarele:

Invocă că sintagmele din lit. h) a art. 261 din CPC și alin. (8) ale art. 460 CPP, dacă vor fi lăsate fără modificările ridicate spre analiză, vor genera interpretări arbitrare, diferite de idea Legiuitorului și imprevizibile, cu riscul de tratament și interpretare (înțelegere) diferențială de către factorii subiectivi a varii autorități, în virtutea cognitiv-subiectivă și imaginativă individual, dat fiind textul inexact și neclar al prevederii, care la moment în speța dată rezultă în interpretări diferite, dar și defavorabile reclamantului/revizuientului, în materie de protejare a dreptului fundamental asupra proprietății private consfințit de Constituția Republicii Moldova, iar inexactitatea și imprevizibilitatea textului prevederii la art. 460 alin (8) permitere în continuare pe de o parte îmbogățirea fără justă cauză a entității SRL Elvitis Corn, iar pe de altă parte vătămarea dreptului la proprietate privată a lui Gherman Ion, și a membrilor familiei, care dețin bunuri în devălmășie și prin succesariat, toate drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova, la art. 9 alin (1), (2), art. 46 alin (1), (2), art 127 alin (1), (2) din Constituție, prevederi supreme care urmează a fi puse în acțiune prin Codul de procedură penală la prevederile art. 460 alin. (8), în vederea garantării acestor drepturi și punerii Constituției în aplicare practică prin Legislație organică exacta și în spiritul Legii Supreme, adică în interesul suprem al drepturilor fundamentale ale omului.

Deci potrivit art. 20 și 21 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor

care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție. Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Prin urmare, dat fiind faptul că instanța urmează să aplice prevederile contestate la suspendarea procesului civil, considerînd această normă legală ca fiind contrară prevederilor art. art. 4, 9, 20, 46, 54 și 127 din Constituție, inter alia, contrară și prevederilor art. 4 alin. (2) din Constituție combinat cu art. 6 și 13 din CEDO, ridică prezenta excepția de neconstituționalitate în vederea verificării de către Curtea Constituțională a constituționalității sintagmei " în tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărîrii în limitele cererii de revizuire. " prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei " cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe" prevăzute de art. 261 lit. h din Codul de procedură civilă.

Ab initio, atrage atenția instanței că pornind de la preeminența dreptului și de la principiul accesului liber la justiție strîns legat de dreptul la apărare și de dreptul la un proces echitabil, bazându-ne pe prevederile art. 4 alin. (2) și 135 din Constituția RM, art. 6 din CEDO și jurisprudența CtEDO, inclusiv Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, considerînd în același timp că sintagma " în tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărîrii în limitele cererii de revizuire. " prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei " cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe" prevăzute de art. 261 lit. h din Codul de procedură civilă presupune o ingerință nejustificată în dreptul fundamental al omului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO și dreptul la proprietate prevăzut la art. 1 din Protocolul nr. 1 la CEDO.

Solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității sintagmei : " în tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărîrii în limitele cererii de revizuire. " prevăzută de al in.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei " cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe" prevăzute de art. 261 lit. h din Codul de procedură civilă, în corelație cu prevederile art. 4, 9, 20, 46, 54 și 127 din Constituție, art. 6, art. 1 din protocolul 1 și art. 13 din CEDO.

Sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității sintagmei : „În tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărîrii în limitele cererii de revizuire. " prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei " cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe" prevăzute de art. 261 lit. h din Codul de procedură civilă, în corelație cu prevederile art. 4, 9, 20, 46, 54 și 127 din Constituție, art. 6, art. 1 din protocolul 1 și art. 13 din CEDO.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei " în tot timpul efectuării cercetării circumstanțelor noi descoperite, Procurorul General este în

drept de a înainta demers de suspendare a executării hotărîrii în limitele cererii de revizuire. ” prevăzută de alin.(8) al art. 460 Cod de procedură penală și a sintagmei ” cauza nu poate fi judecată. înainte de soluționarea unei alte cauze conexe” prevăzute de art. 261 lit. h din Codul de procedură civilă, care nu au constituit obiectul controlului constituționalității până în prezent este întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă, (1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Potrivit art. 20 din Constituția RM „ (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

În conformitate cu art. 23 din Constituția RM „ (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, statuează că, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție, iar

3
art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale prevede că, în exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Colegiul civil reține că, potrivit hotărârii Curții Constituționale nr. 15 din 06 mai 1997 cu privire la interpretarea art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sânt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate care este mai larg, incluzând nu numai legile, ci și alte acte normative.

Raportând aceste dispoziții la circumstanțele speței, Colegiul conchide că acesta nu este îndreptățit de a se expune asupra temeiniciei sesizării Curții Constituționale înaintate de către Gherman Ion și Gherman Ala, instanța de recurs reținând doar faptul că se invocă că există incertitudine privind constituționalitatea prevederilor legale invocate ce urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, la fel și că obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

La caz, colegiul constată că se întrunesc toate condițiile legale, prevăzute de art. 12¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă pentru a ridica excepția de neconstituționalitate și de a sesiza Curtea Constituțională.


În temeiul celor expuse, în conformitate cu art. 12¹, art.269-270 CPC, Colegiul civil,

Dispune:

Se admite cererea înaintată de Gherman Ion și Gherman Ala privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

 Iurie Cotruță

Judecători:

 Olga Cojocar

Denis Băbălău



COPIA CORESPUNDE

JUDECĂTOR